

L'Esquella de la Torratxa

Número 2243

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 3 de març de 1922

LA VISITA DEL MINISTRE

—Amb la nostra *Justícia* no us podeu queixar, i de *Gràcia*... Déu n'hi dó de la que tenim.

III^a Fira Oficial de Mostres

I^a INTERNACIONAL

BARCELONA 15 - 25 MARÇ 1922

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Giro sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PRÓBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

Bazar de la Unión

Útiles para escritorio
:: Tintas superiores ::

Libros rayados - Impresio-
nes comerciales - Notas de
precios - Circulares - Es-
quelas - Facturas - Sobres
Memorias - Papel de cartas
Talonarios - Memorandums
Invitaciones - Prospectos
Tarjetas de visita, etc., etc.

CALLE UNION, 3 (junto la
Rambla)

BARCELONA

Remei infal·lible per a curar els mals dels peus

Penellons - Ulls de poll - Durícies
Suors - Cansanci - Escaldament, etc.

preconitzat pel cèlebre

Doctor CATRIN, de Paris

Caldrà pendre un sencill bany de peus amb
aigua calenta, disolguent an ella, un grapat
de Saltrats-Rodell o siguin «Sals minerals
concentrades».

Als deu minuts, els ulls de poll més endu-
rits, es poden arrencar amb la punta de
l'ungla, sens necessitat d'estisores ni navaja.
Aixís mateix, la inflor, cremor, cansanci que
hi pugui haver-hi, os passarà com per en-
cantament.

Els Saltrats-Rodell «Sals minerals concen-
trades», es venen a preu mòdic en totes les
farmàcies y Centres d'Específics de

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La fi d'En Landrú

Deixem el Carnestoltes; deixem la Quaresma; deixem als mariners d'Anglaterra; deixem l'arribada d'un ministre, senzill i bo; deixem tots els episodis, màxims i mínims de la setmana. Però l'execució d'En Landrú, no. La fi elegant i heròica d'En Landrú, no.

L'anaren a desvetllar en la matinada de l'agonia, i digué al qui el sacsejava: «Perdoni; no tinc el gust de conèixe'l». «Li arreglaré els cabells i la barba» i exclamà: «Està bé. Així agradaré per darrera vegada a les senyores». L'invitaren a sentir la missa, i respongué: «No puc, perquè aquells senyor—senyalant al butxí i al seu acompanyant—m'estan esperant, i tenen pressa». I quan el capellà, li recomanava: «Tingueu coratge», ell, En Landrú, tingué la seva darrera frase: «Com de costum». Cap dramaturg hauria imaginat res de més exacta displicència, de més precisa galanteria, de més estricta coratge, de més escaienta cavallerositat.

Don Joan, el don Joan ideal, no pas el dels poetes catòlics que'l posaren en ridícol, hauria mort així, digne, impenitent, i galantment, sense espantar-se davant del més enllà, com ho fan tots els don Joan espanyols. Llàstima gran que aquest home sutil i poixant fos calvo, vell i barbut, i sense sentit decoratiu. Llàstima gran, també, que hagués mort a les seves amigues amb mort vil, en lloc d'emmetzinar-les amb elegància de rei o de cardenal. Però Landrú no podia ésser perfecte, i no ho podia ésser, perquè la demòcracia dona fors als ciutadans en lloc d'aigües tofanes, i en canvi el petroli Gal, que a França deu portar un altre nom, no ha conseguit, encara, desgraciadament, fer desaparèixer la calvícia.

I encara diran que els nostres temps són de decadència! Encara s'enyoraran els de l'avior, quan mai els homes havien estat dotats de tanta força i grandesa. Compareu tots els Barbes-Blaves del passat, amb En

Landrú. Compareu-lo amb el mariscal de Retz que va donar origen a la legenda de Barba-Blau, compareu-lo amb tots els don Joan de totes les literatures, i veureu com queden fluixos, incoherents, xerraires i pusilànims en l'hora suprema. En Landrú, no. En Landrú, és tot d'una peça. No l'intimidien, ni Déu, ni la guillotina. No s'empenedeix ni dels seus crims, ni dels seus pecats, i avença magníficament vers la mort; amb la barba retallada, confessant que no sentia por i que li plauria agradar, a les darreres dones, que'l contemplaven darrera dels porticons de la plaça de la presó.

Això passava a Versalles. En Landrú, no podia ésser guillotinat mes que a Versalles. Llàstima que no portés perruca rossa i casaca de seda...

Després hem pensat que tal volta En Landrú ha mort entre pors, crits d'angúnia i grogors de defalliment, i que els periodistes, varen convenir en confeccionar-li an En Landrú una bella mort, per a arrodonir la seva llegenda. En Landrú era ja història, i ara serà llegenda. I els periodistes, amb el sentit conservador que posseeixen han volgut salvar un prestigi, arrodonint el caràcter d'En Landrú, en l'agonia, per a que un poeta futur pugui escriure, amb emoció el poema de *La fi d'En Landrú*.

PARADOX

L'hora del testament

A mida que s'apropa la data fatídica del 31, va estirant-se la cara dels regidors sortints, a la majoria dels quals no'ls arriba, ço que's diu, la camisa al cos.

La possibilitat de mantenir-se en el càrrec fins al darrer de juny, que's donà un temps com cosa certa, infundí en els cors atribulats dels regidors que cessen, una esperança que la realitat esvai com el fum. Revoltar-se contra el Destí, vèncer lo impossible, és una empresa temerària. Inútils els plors i les exclamacions. Dintre de vint-i-vuit dies justos i cabals, es reintegraran a casa seva la meitat dels senyors que componen l'actual Consistori. Podrien donar-se per satisfets si al recuperar l'anonimat els acompanyés l'agraïment del poble. Lo pitjor és que en el *mutis* definitiu no troba-

ran una veu amiga, una mà generosa, que'ls faci menys punyenta la caiguda.

Adéu, vanitats i apoteosis momentanis! Adéu, honors i enlairaments ficticis! Adéu, bambolles de sabó, que estimavem glòria immarcessible! El socal, que creïem pedra viva, s'enfonsa com munt de sorra.

En bona part de les oficines municipals regna aquests dies un borgit de mil dimonis. Regidors que entren i surten, atrafegats, interessant-se per la sort de tal o qual projecte; per l'estat en que's troba aquest o aquell dictàmen; per la resolució donada a qualque expedient.

Els regidors cessants despleguen a les darreries de bieni una activitat mai vista. En poques hores, en l'espai d'unes setmanes, volen arreglar lo que no han pogut en quatre anys. D'aquí el córrer adalerats pels passadissos i l'anar d'una a l'altra taula, en busca de dades i antecedents.

Els dol haver de llençar la punta del cigar; els entristeix pensar que expira el terme. I per tal de continuar en el lloc, farien tots, o bo i tots, mans i mànegues.

No fa pas gaires dies, ho expressava ingenuament un dels senyors cridats a avantposar-se l'ex:

—Ganes de continuar, ço que's diu ganes de continuar, no les tinc. Lo que sí voldria, fóra romandre en l'escó tot el temps que trigués en solucionar els afers pendents.

Dit està que ja procuraria el tal encadenar els successos, per tal de seguir aferrat a la regidoria fins el dia del judici.

A CAU D'ORELLA

L'admiració d'En Luengo

Don Manuel Luengo, secretari del Govern civil, és un home retrospectiu, admiratiu i enumeratiu. El seu gran plaer es contar coses del temps passat; la seva dèria enumerar tots els seus càrrecs actuals i pretèrits i totes les seves condecoracions, que són cent dotze; la seva gràcia, admirar ponderativament...

A la inauguració de la Biblioteca de l'Associació de la Premsa, se va quedar astorat davant de l'Eugeni d'Ors. «Quin home!—deia.—Què eloqüentment parla i què admirablement escriu!»

—Sí, sí—li responíem.

Però ell seguia amb la seva lletania d'elogis:

—Fixi's, fixi's, quin front...

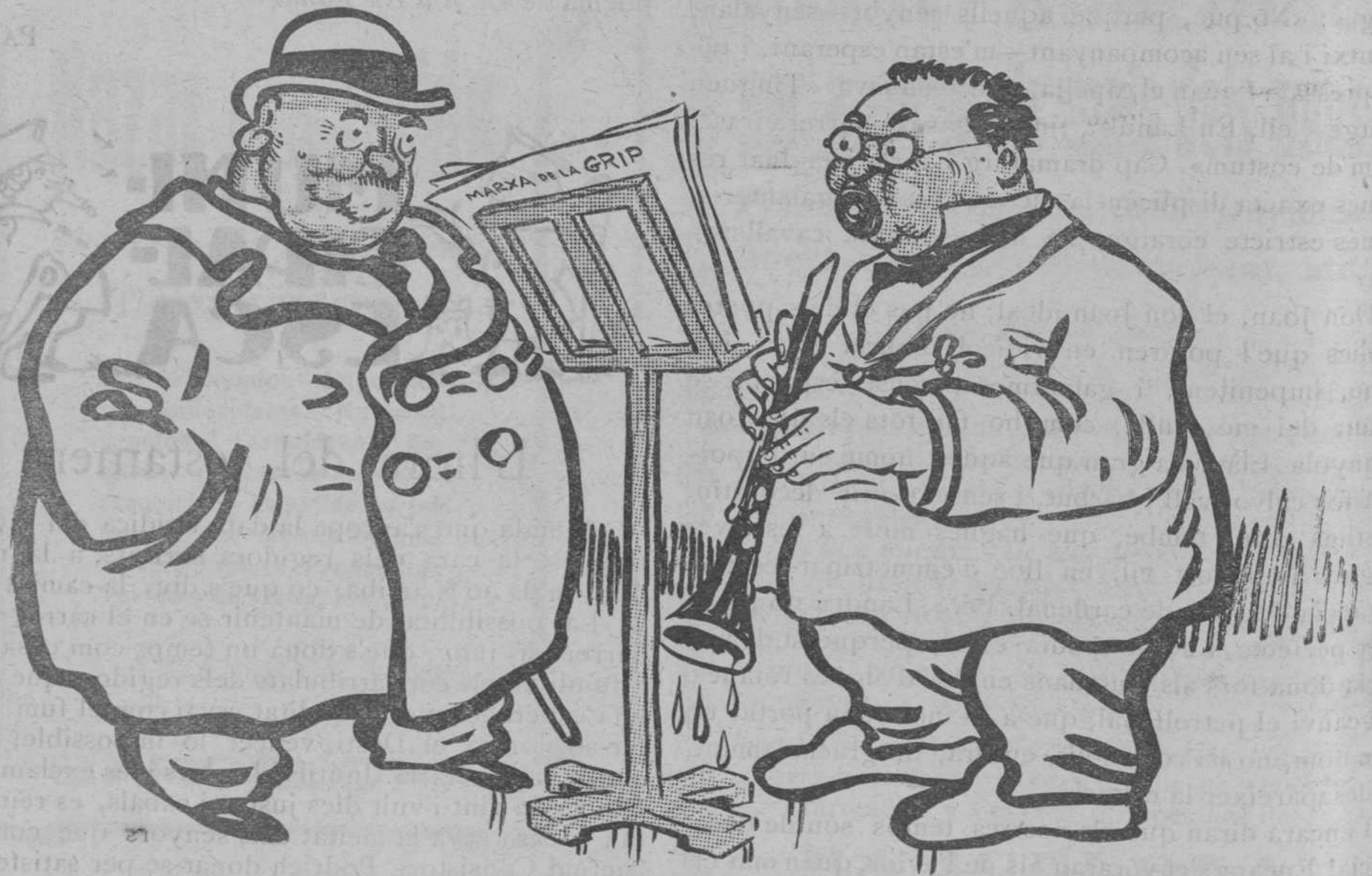
Feu una pausa, i digué:

—Com el d'En Cánovas!

El ministre volteria

Hem tingut la visita d'En Francos Rodríguez, ministre de Gràcia i Justícia. En Francos Rodríguez és un antic republicà i francmasó, que va reconèixer la

JUST

—I ara!... Quines coses de tocar!...

—Home, vui veure si així, donant-li aire, se'ns en va d una vegada.

monarquia, i ha conseguit arribar a ministre per les seves qualitats digestives i de resistència oratòria i viatgera. Avui és conservador, és fervent dinàstic i fins és ministre del culte i de la justícia, però en ell perdura el volterrià.

Als periodistes se'ls hi va ocórrer un dubte el diumenge. En Francos Rodríguez, ministre de Gràcia, hauria oït la missa? Portaria l'expres un vagó-capella, com porta un vagó-llit i un vagó-restaurant, i hauria arribat amb la missa escoltada?

—I la missa? Ja ha anat a missa, senyor Francos?—li preguntaren.

El ministre feu una ganyota de mitja sorpresa:

—No, no hi he anat, però me'n confessaré.

I tot quedà salvat.

Protocol

Conforme Barcelona va deixant d'ésser el cap i casal de Catalunya, sobre tot el cap, va convertint-se en una ciutat cosmopolita, semblant a totes les ciutats. Així el Municipi, la seva corporació directora, on els urbans semblen anglesos, i prussians els municipals de cavalleria.

Ara, amb motiu del *lunch* ofert als marins anglesos, esclatà en el Municipi el conflicte dels uniformes. Com se vestiren alguns que no'n tenien? Amb algun frac galonejat? Amb velles indumentàries?

En Grau, el secretari de l'alcalde, passà per aquestes tribulacions. Què es posaria? Com s'uniformaria? A l'últim aparegué un uniforme arbitrari que, en atenció a les circumstàncies, semblava d'almirall.

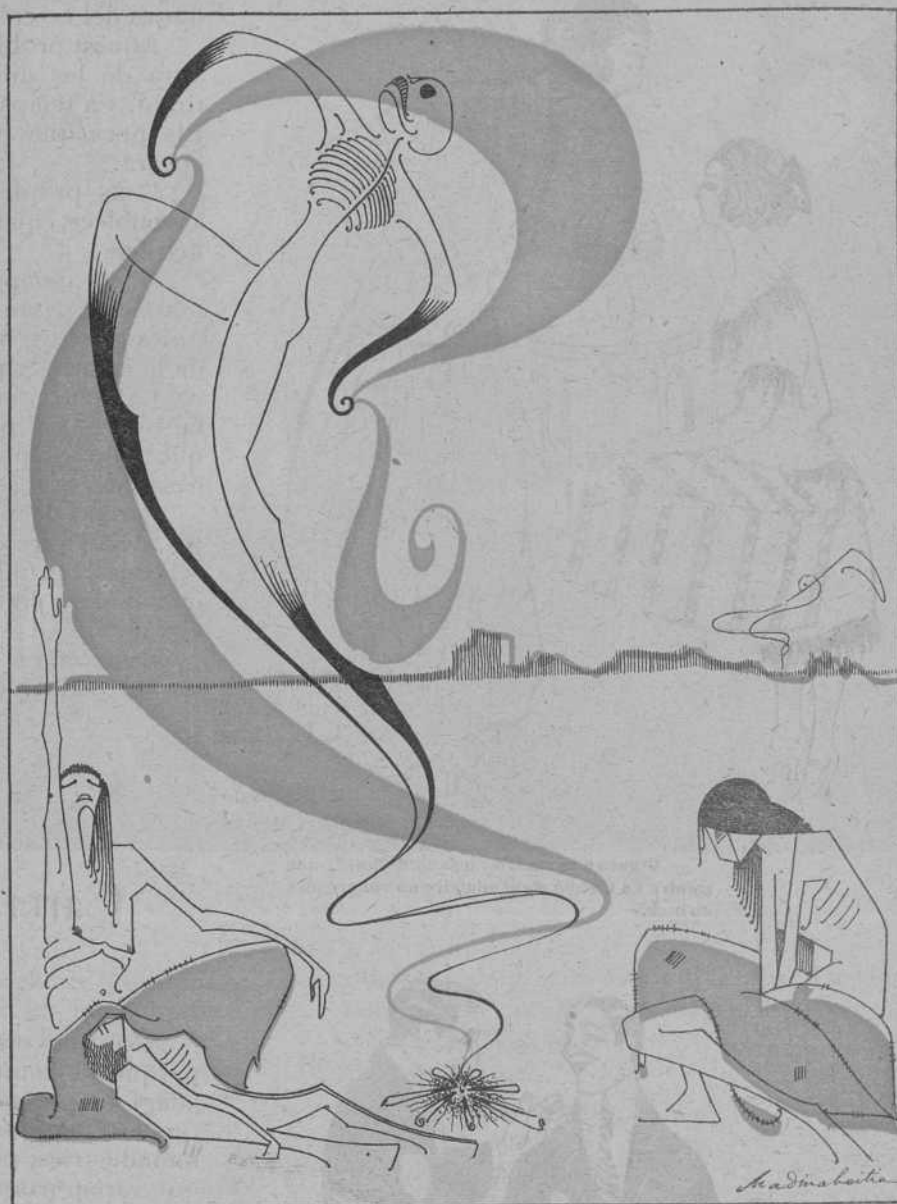
Era dissabte de Carnaval. A la sortida del *lunch* havien d'anar els convidats al ball de disfresses del «Liceo». Admirat davant d'En Grau, un amic nostre, confós, li preguntà:

—Escolti, Grau; però vostè, de què va?

D'un temps ençà, plouen a les administracions dels diaris articles i més articles relatius a les projectades línies d'«autobusos».

Aquest plet dels «autobusos» tingué el seu naixement a la Casa Gran.

A RUSSIA

—Bé ens deixaren entrar al cel, a nosaltres, que sabem complir tan bé el dejunll...

Una contraposició d'interessos, menà els regidors a esbatussar-se. Després d'escoltar les raons aduïdes pels diversos bàndols, restaren els barcelonins sense saber de quina banda estava la raó.

De moment, descomptant qualche projecte que en l'esdevenidor pugui sobtar-nos, semblen ésser tres els aspirants a la concessió de línies d'«autobusos».

Es decanti la balança cap aquest, o l'altre cantó, el fet és que, de no torçar-se el curs dels aconteixements, disposarem els ciutadans, fins els més obscurs i més modestos, de carruatge per a evacuar tota mena de necessitats, fins les més íntimes i reservades.

El negoci, cas que de moment no el faci el veïnat, el realitzen les empreses de diaris, car els pretendents a concessionaris de línies *autobusàries* es fan la guerra a força de remittits.

La gent espera el *metro* i l'«autobus», per tal de resoldre, en part, les dificultats nascudes de la manca de pisos. S'espera que l'abundó de medis de locomo-

—Diques a la madama que no'm convé; que mentre En Cambó sigui ministre no vui prendes de luxe.

—Et felicito, xicot; et vas triar una esposa molt maca.

—Si... una hora tonta!.. Fou abans de que En Cambó projectés l'impost sobre les bones pells

ció urbana permeti extendre la ciutat, ofegada avui dintre del cercol reduït en que roman.

Aquest problema de la carestia d'habitacions és una altra de les dificultats amb que topem par a anar tirant. Fa temps que no es troba un pis ni per remei. Els pocs que per casualitat surten, costen un ull de la cara.

I els propietaris — pobres — vinga reunir-se en assemblees, qual resultat és sempre l'augment dels lloguers.

Ni els atemptats personals, ni els flagells que constantment pesen damunt la ciutat, ni les deportacions, ni les guerres, han sigut prous a esmortuir els efectes de la manca de pisos.

La gent no canvia de casa. El tipus del llogater morós, o mal pagador, ha desaparegut. Lo primer que avui es paga, és el lloguer. Dels judicis per desahuci, se'n serva, amb prou feines, el record.

Parlant dels obstacles a vèncer a l'hora de trobar pis, deia l'altre dia una persona entesa, que desapareixeria el problema, de foragitar de Barcelona a la meitat dels ciutadans inútils, o que no estimen a la ciutat.

Bastaria, en concepte meu, amb desterrar de entre nosaltres als poca-soltes.

Carta oberta als senyors carteristes

Molt senyors meus: Fins ara he callat com un mort, perquè al venir a ciutat ja tenia en compte aquell adagi de que no s'hi val a badar i perquè sabia també que en les grans urbs han de tenir-hi vida tota mena de indústries; per això la primera i la segona cartera que varen passar de la meua cordada butxaca a les vostres prestidigitadores mans, no varen produir-me sensació; em vaig creure que amb elles no feia més que pagar el degut tribut a la vostra lucrativa indústria, i que des d'aleshores ja podria permanèixer impunement en les plataformes dels tramvies. Mes, cavallers, vingué la tercera i de la tercera la quarta, i avui que ja hem arribat a la quinta, amb tot i haver-ne sofert dugues en temps d'En Castelar, m'he esverat de tal manera, que'm veig obligat a dirigir-vos la present per a que amb tota la franquesa que ha de haver-hi entre persones que com nosaltres ja fa temps que intervenim en un mateix negoci, jo comprant carteres i posant-hi alguns bitllets, i vosaltres escamotjant-les, em digueu què és lo que hi haveu trobat en la meua persona per a associar-la amb tanta insistència a la vostra professió. Perquè, a dir-vos la veritat, si la meua cara i tots els meus posats fossin d'aquells que sembla que diguin ja podeu operar sense por, que no hi ha por de que m'hi torni, aleshores m'ho explicaria, mes jo que passo per mal genit i que sóc d'aquells que amb la cara ja pago, com és possible que a vosaltres no vos hagi fet gens de respecte i haveu abusat per quinta vegada de la meua tossuderia de portar cartera? Francament, això m'intriga molt més

DIADA DE SANT MEDI

La colla dels burrets

que el valor de totes les cinc plegades i desitjaria, doncs ja sabeu la meua dreça per les innombrables targes que d'elles heu recollit, que m'ho expliquessiu i a la vegada que fessiu circular el meu retrat, que també n'hi haureu trobat algun, entre la vostra dependència, fent-los hi avinent que per mi ja n'hi ha prou d'aquest color, que expendeixin les seves relacions comercials amb altres persones que fins avui encara no han fruit de la grata impressió d'anar a pagar i trobar-se que uns altres s'havien avençat als seus desitjos.

Vostre admirador ex client,

C. DE BURRIAC

GLO-SARI

L'HOME INDECÍS

A la ciutat d'En Nyoca, oberta a tots els avenços de la vida moderna, van inaugurar-se-hi uns establiments de vendre peix.

X., el nostre amic, excel·lent «gourmet» de tota mena de fauna marítima, aficionat al peix amb deliri,

s'aturava dos cops al dia davant de cada una d'aquelles botigues especialitzades. S'aturava i llegia:

«Merluza... a tant».

«Rap... a tant».

«Langostinos... a tant».

«Cigaias... a tant».

«Salmonetes... a tant».

L'home s'hi dalia, però no gosava entrar.

Per què aqueixa indecisió?

Era tímidesa?... Era pudor?

Els consumidors s'empenyien, s'atropellaven uns amb altres per a adquirir la mitja tersa de «popets» o les tres onces de «camarlengs». Ell no's movia de la porta, sense acabar-se de decidir.

Un dia, finalment, tot llegint la llista dels peixos, avalats pels veterinaris municipals i tarifats per la autoritat governativa, nostre amic va sentir les elogioses exclamacions d'unes dones que'n sortien:

—Quin peix!

—Que és fresc!

—Quin ull més viu!

—I com bellugal!

Aleshores fou quan l'home es decidí. Entrà, i amb tota parsimònia demanà al dependent de la «Pesqueria»:

—Vol fer el favor d'una llauna de sardines?

XARAU

Festa benèfica a favor dels afamats

—La caritat, marquesa, sempre és gràcia Déu Nostre Senyor.
—Sí; però Rússia es tan lluny, i aquests soviets han sigut tan descamisats i tan dolents!...

Paràsits

En Bertrand era aficionat a la zoologia. Sabia a la perfecció els costums de tots els animals i també llurs instints.

En arribar a Africa, pocs dies després d'haver jagut per terra en els campaments, va sentir-se a l'esquena

unes pessigolles molt estranyes. Es va treure la samarreta i va poguer contemplar el motiu de la picor que sentia: eren polls, grossos, molsuts, amb bíceps a les petites potes de tant córrer esquena amunt i avall. Mentre els anava matant, vaig oir que deia amb to enfadat: «No n'hi havia prou amb les xinxes, que fins els polls ens han de fer la santíssima!»

xes. Els va posar tan bé, que talment semblaven dos exèrcits en actitud de destruir-se els uns als altres. I això era, precisament, la intenció d'En Bertrand, enemistar les xinxes amb els polls, i ja, una volta obtingut el seu desig, deixar-los anar per a que els uns per un cantó, els altres per un altre, cerquessin als seus companys aliats i s'entaulés una guerra d'extermini entre els paràsits, en benefici dels nostres cossos que talment semblaven tenyits de punts vermells de picades de polls i xinxes.

Mes, oh, desilusió! No s'embestien; guiats pel seu instint de llibertat, als pocs instants trencaren els rengles respectius i en l'actitut més mansa que vos pogueu arribar a imaginar es passejaren per damunt la tapa de fusta amb la mateixa tranquil·litat que nosaltres en els nostres bons temps que vivíem a Barcelona, ho feiem per les Rambles.

En Bertrand es desesperà. Ell que fins havia agafat un poll amb els dits de la mà dreta i una xinxina amb els de la esquerra i els havia escomès a cops de cap per a que's barallessin, es va veure fracassat per complet. L'esperit pacifista de ambdós animalets havia vençut la idea destructora de l'home.

Un dia, en tornar d'una operació en la que hi van haver castanyes de debò, En Bertrand amb actitud filosòfica, va dir-me: «Amic meu, no ens hauríem de veure així si el Criador ens hagués dotat de quelcom de poll i de xinxina».

MATAMOROS

PAPERAM

EL ÚLTIMO DIA DE LA CIUDAD, per Abraham Polanco. — Es el llibre d'un esperit lliure, independent, prenyat de rebel·lies; un desfogament de teories anarquitzants exteoritzat pel mitjà de fantasies i pensaments que semblen explosius. I lo bo del cas és que l'autor sempre o quasi bé sempre té raó. Una raó insocial, impracticable... però raó absoluta al cap d'avall. L'enginy literari i la valentia de les idees, heu-vos aquí el que ressurte per damunt de tot en l'obra del senyor Polanco.

CUENTOS DE AMOR Y DE DOLOR, per Lluís Busquets. — Una sèrie de contes literaris discretament escrits, el tema dels quals és invariablement el pessigolleig de Cupidó; historietes d'amor dramatitzades i descrites amb regular traça, encara que amb no massa novetat en els arguments originaris. Una moral que'n diríem clàssica campeja per les planes d'aqueix llibre que entreté honradament al llegidor. I sobre tot lo que entreté més encara és el títol artístic (?) de la coberta que no hi ha Déu que el desxifri de tan enrevessat.

CUPLETS I CANçons, per Joan Misterio (J. Casas Vila). — Acaba de publicar-se la Tercera Sèrie d'aqueixes aixirides cançonetes, algunes de les quals han aconseguit, mercès a la gràcia de Pilar Alonso, veritable popularitat.

ERRORS POPULARS, per Josep Grahit. — Un gran bé a la cultura nacional acaba de fer aquest il·lustrat escriptor gironí amb la publicació i consegüent profusió del fascicle que tenim a la vista. És un document interessant, digne de que altres escriptors de

Però En Bertrand era home de recursos. Ell inventaria quelcom per a destruir els paràsits que tant engúnies li donaven; i un dia que disposà de temps, feu la prova, que consistí en agafar uns quants polls dels que li van semblar més forts, més temibles, i sobre una tapa de caixa de fusta els va posar arrengrats en front a una filera bastant compacte de xin-

diferents regions catalanes l'ampliïn i completin fins arribar a constituir un veritable folklore del «mal parlar». *Errors populars* són, segons autor, tots aquells mots, vocables i expressions que el nostre poble diu per vici, per ignorància o per estrangerisme inconscient, i que tant enlletgeixen el nostre idioma. En Grahit n'ha aplegat una llarga llista per a estímul dels bons catalans que es vulguin purificar. Per tan notable i benefactora tasca, mereix el patri agraiment.

ASSOCIACIÓ CATALANA D'ARTISTES.—Resum de la Memoria de 1920-1921.

FLAMES NOVES.—Revista literària que surt a Barcelona. Havem rebut el número 8, que inserta notables originals.

¡ADIOS, JUVENTUD!—Comèdia en tres actes, original de Camassio i Oxila, traduïda i adaptada al castellà per Enric Tedeschi i Ricard

G. del Toro. La publica en son darrer número la revista «Los Contemporáneos».

ELS TRES TOMS i UNA SENYORA SOLA.—Comèdies dels plorats autors catalans N. Campmany i J. Molas i Casas, respectivament.

MARXA NUPCIAL.—Comèdia en dos actes de Joaquim Montero, Estrenada al «Romea» aqueixa mateixa temporada

L'AMORETA D'EN PIU.—Comèdia en dos actes i un epíleg, de Josep Burgas. Escenificació d'un famós conte de Víctor Catalá del mateix títol. (Estrenada darrerament al «Novedades»). Publicacions, totes elles, de «La Escena Catalana».

NOVA TASCA DE L'ATENEU.—Conferència cultural donada per En Jaume Aguadé Miró en obrir-se el curs de l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

EL NATURISTA.—Periòdic d'Higiene i Educació que's publica a Carlet (València) Inserta interessants articles referents a aqueix ram de ciència liberal.

SEPT SCIENCIES

Instantània

A la Rambla, hi plou tan fort
que molt poca gent hi passa.
Dels plàtans esgrogueïts
les fulles verd i dorades
arrancades pel ruixat
en zig-zag van despenjant-se;
tan net el passeig s'ha fet,
que sols fulles hi ha encastades...
Ara passa un vianant
quí, heroi, sots son paraigües
aguanta l'aiguat que cau;
passa fent llargues gambades,
com qu'és l' hora de dinar
el deu empaitar la gana...
Passa corrent un noieta
tot fent salts com una cabra;
va tot mullat, fet un peix,
mes ell canta i fa gatzara.
Passa una hermosa, també,
lluïnt les mitges reixades,
el descarat ventijol
ens mostra llurs lligues-cames
puix li aixeca, l'atrevit,
la curta i airosa falda.
Amb el paraigües que du
prcté tapar-se la cara,
somriu, però se li veu
qu'està un xiquet sofocada...
Passen dos autos corrents
esquitxant amb *mala pata*:
a l'hermosa qui ha passat
la deixen feta una llàstima...
Passen cotxes, quins cotxers
amb la capota encerada
en forma de caputxó
semblen frares de la Trapa.
De un «30» que vé, calmos,
s'ou l'esquerdada campana;
passa tot farcit de gent
que paga i es mulla, encara...
El que no passa és l'aiguat.
De on la treuran tanta aigua?
Corrent claveguera avall,
que en deu ofegar de rates!..

JOAN PASCUAL

EL «VICTIMA»

—Bienvenidos seais, oh forasteros,
por el placer que dais cuando *sus* vais!

LICEO

Convertit en temple de Terpsícore carnavalesc, dissabte passat el nostre gran teatre oferia un brillant aspecte; la sala estava regia i esplendorosa. Gran nombre d'alegres mascaretes i *niños bien* animaren la vetlla, en la que els oficials de l'esquadra Britànica hi acabaren de donar la nota *chic* i simpàtica. En resum, una festa de ballaruga interessant i un gros èxit per als organitzadors.

ROMEA

Ahir, dijous, en funció de tarda, degué anar la primera de *La llum de Jesús*, obra de circumstàncies quaresmals en cinc actes i catorze quadres, del il·lustrat autor mainadista senyor Folch i Torres (Josep M.^o).

—Les funcions de la companyia francesa que dirigeix M. Lugué-Poe s'han vist molt concorregudes. El repertori no ha estat mal triat, *La marche nuptiale*, *Mona Vanna*, *Les Marionettes*, etc. Ens ha agradat extraordinàriament madame Pièrat, una actriu distingidíssima, elegant, que diu amb ànima i fa gala d'uns gestes exquisits. En la hermosa obra de Bataille, estigué, senzillament esplèndida; essent dignament acompanyada pels actors Pert, un galant de caràcter sobri i segur, i pels excel·lents Lugué-Poe i Alain Durthal. Llàstima que la presentació resulti tant esquifida

i tant pobre; i llàstima també de que molts dels artistes secundaris semblin tant... de Marsella.

Per a avui s'anuncia la famosa obra de Porto-Riche, *Amoureuse* i demà comiat de la companyia amb la comèdia dramàtica *Aimer*.

NOVEDADES

Per a ahir, dijous, estava anunciada la estrena de l'opereta en tres actes *S. M. el Dollar*, llibre dels senyors Giralte i Capdevila, música del mestre Obradors.

No'ns mancarà ocasió de dir-hi la nostra en el número pròxim.

POLIORAMA

Aquesta nit, benefici de la primera actriu Matilde Asquerino, amb *María Victoria*.

En obsequi a la beneficiada el popular comediant Ricard Güell interpretarà el semi monòleg d'En Rusiñol *El prestidigitador*.

COMICO

Allò de *El Tio Mereje* que duia per nom «El Temple de Themis» resultà un sàinet judicial escrit amb molta gràcia. L'autor, que coneix els temes que satiritza, us fa passar una agradable estona amb la visió d'un seguit de tipus i escenes de pintoresca realitat. Afegeixin a tot això un diàleg molt xistós i un llenguatge correctament literari, i els donarà idea de lo que és l'obra i de la justícia del seu èxit.

La darrera estrena de la temporadeta de melodrames amb que ens ha obsequiat la companyia Nolla, fou un drama realista, *Els fills del bordell*, que firmen els senyors *Amichatis* i Marsillach. Es una obra crua, punyent, feridora, que fa llaga tot descobrint llagues de les que està plagat el baix fons de les grans capitals. La comèdia conté dos o tres tipus dibuixats de mà mestra; escenes plenes de naturalitat; vivesa i agudeses en el llenguatge. Unicament trobem que és excessivament atrevida, quasi repugnant en determinats passatges de l'acció. I és llàstima, perquè no

—On la vas anar a enterrar?
—Que n'has de fer!.. Vaia unes preguntes
més indiscretes!..

—I què dimoni en fan de tant brancall?
—Señora, ¿no sabe usted que l'Achunta-
ment necesita mucha leña?

tenien necessitat els autors d'arribar a tals extremismes, moles- tant a un públic heterogeni.

En l'execució s'hi distingiren la senyora Vendrell i En Nolla. Aquest, sobre tot, hi fa un treball de eminència, detallant estu- pendament i encarnant amb esgarrifosa veritat un tipu difícilíssim del qual ne fa una gran creació. Aqueix és el lloc d'En Nolla; el genèric, un genèric formidable que's mereix sòu de galan i director.

GOYA

Finida la tasca de la colla d'En Morano, que durant els vuit darrers dies ha estat reposant totes les millors obres del seu repertori, i acabada la tanda de beneficis que resultaren veritables acon- teixement, demà a la nit torna a obrir les portes aqueix fa- vorescut teatre amb el debut de la companyia del «Español», de Madrid, que dirigeix En Ricardet Calvo, tan mimat del nostre públic.

Per a funció inaugural s'anuncia l'obra *Luna de la sierra*.

ORFEÓ GRACIENC

Afra Romeu, comèdia aristocràtica (?) en tres actes i un epíleg, d'En Florenci Surroca, no va acabar de convèncer al públic gra- cienc. Causes?... Un complicadíssim argument de pel·lícula, amb un primer acte que promet grans coses i dos actes més que es- patllen totes les promeses; un transcendentalisme encatronat i

insincer; una desigualtat en els tons psicològics; una vaguetat te- rrible en l'acció; i per damunt de tot un llenguatge ampulós, de revista literària, que no han parlat mai els senyors, i menys els aristòcrates. Amb tot, l'autor denota certes disposicions, filles de una gran vocació, que ben encaminades pels viarans de la per- sonalitat, de l'observació i de la viva naturalitat, poden un jorn fruitar esplendorosament.

Els artistes de la colla «Adrià-Claramunt», com si no s'hi sen- tís bé, portaren les escenes amb una calma enervadora. I per a acabar de semblar la processó de la Bona Mort, fins abundaren les *cucurulles*.

MUSIQUERIES

Diumenge al matí, al «Poli» hi hagué concert vocal a càrrec dels choristes de *Catalunya Nova*.

Programa selecte, lo millor del repertori de la aplaudida asso- ciació musical. Les composicions de Clavé, Morera i Casademont foren executades amb justesa, claretat, sentiment i bon gust, essent més celebrades les de caràcter patriòtic i popular.

Èlogis especials mereixen el solista senyor Icardo, i el direc- tor, el mestre Cassià Casademont, ànima de l'entitat, qui fou ovacionat també com a compositor inspiradíssim i de alta volada.

ELS DEPORTS

BOXA

L'«Empresa de l'«Iris», no para d'organitzar vetllades per a que el públic quedi ben satisfet. Després dels combats que ens varen donar ahir vespre, ens prepara per al dijous, dia 9, una vetllada a base de la *rentrée* del petit Ferrand, amb el científic Torelló, i un altre entre el nostre campió del pes mosca, Vallespín, i el francès de primera categoria, Bouzonne que, segons indicis, és un xicot que ho fa molt bé.

Nosaltres, creiem que el menager d'En Vallespín, que és l'as francès Grassi, li farà fer un bon paper.

NINOTS I COLORAINES

En Josep Capúz, que res té que veure amb el d'aquell famós epigrama castellà que comença dient:

*Tildas mis versos Capúz
sin que los tuyos públicos...*

és un escultor de bona pasta, que té la mà trencada en l'art de fer ninots; d'un tros de fusta, d'un grapat de fang, d'un llengot de metall, en sap treure figures ben proporcionades, boniques i escaientes com les que té a les «Galeries Laietanes», i fins magnífiques composicions decoratives, les quals recorden el bon gust dels antiquíssims fundadors dels esports a l'aire lliure, i al mateix temps mestres estatuaris de primera.

Cal tenir a En Capúz, després d'aquesta exposició, per un ninotaire de *primissimo cartello*.

Les coloraines han estat darrerament representades a les «Laietanes» per una col·lecció de paisatges deguts a l'Anton Farré, un bon xicot que si no fos que pinta amb ulleres grogues, ho faria d'allò més bé.

A mi no m'agrada que abusi de la *crema*, posant-ne a tot arreu; em va millor quan tira cap als verds, perquè la nota verda és la que més li escau al paisatge.

El *poble a muntanya* i *Cimals* són de lo milloret que ha pintat l'Anton Farré, i força recomanables *Llum morent* i *Capvespre*, teles finetes de color i ben tractades.

A la «Sala Reig» hi ha un espectacle nou, tan atraient com els titelles i marionetes del soterrani. Es tracta d'una exposició de pintures degudes al jove Marqués i Puig, el qual, si bé, segons com, sembla que vé de l'hort, en canvi demostra ben sovint que sap on va. D'allí on vé el jove artista, prou que'ns ho diria la *Modisteta* i les altres *Noies* de l'Exposició; allí on vol anar, s'endavina mirant aquella figura de dona nua que s'amaga darrera d'uns catxumbos de por d'ésser vista. Ademés també es coneix clarament quins són els seus propòsits, en veure les *peres*, *pomes*, *préssecs* i *escarxofes* que exhibeix, i per damunt de tota la collita, certs *plátans* que no poden ésser més madurs ni bonics.

El celebrat artista Josep Maria Marqués, [no] ha

tingut pas necessitat de posar-li les peres a quarto al seu fill, En Marqués Puig, perquè tornés al bon camí, car ell mateix s'hi dirigeix com un anyellet, si bé goitant enrera amb certa recança. Recordi's d'aquell adagi que diu:

Qui endavant no mira, endarrera cau
i vagi de dret allí on li cal anar, si desitja que l'art dels pinzells li dongui glòria i profit, com nosaltres li desitgem.

*
* *

A la «Galeria Dalmau» els socis de «Nou Ambient», acaben de retre homenatge al malaguanyat artista Isidre Nonell, el protector de les gitanes lletges.

Es una acció digna de lloa l'honorar als morts i més encara, quan de vius havien tingut talent.

C. ARBÓ

Altra vegada prospera dins del Municipi l'idea de tallar la Rambla del Mig, obrint un pas per a carruatges davant del carrer de l'Unió.

Si el projecte va endavant, la més característica de les nostres Rambles perdrà tota la gràcia; hauran d'abatre uns quants arbres, i els ocells i els comedians seran foragitats del llur aixoplug.

Pietat per a ells, senyor batlle!

TARTUF

—Fins ara han fet el Carnestoltes els pecadors; ara el començarem nosaltres.

- Llàstima, pobret!.. Tan bon mosso que era, encara!

Durant la visita oficial—visita gastronòmica dels marins anglesos a Casa la Ciutat, la Banda Municipal va tocar les següents composicions:

God save the King, himne anglès.

Marcha real española, himne castellà.

Els Segadors, himne català.

Diu que l'ordre fou complert.

Això de l'ordre és precisament lo que no'ns acabà de resultar.

Perquè la peça grossa havia d'anar al mig.

Ben contents i satisfets de la bona aculida que els dispensaren els barcelonins, han marxat els *sailors* britànics.

Imaginín-se que fins una artista del «Principal» va fer, públicament dos petons al almirall de l'esquadra.

Lo que devia dir-se el bon senyor, recordant les angúnies de Judlàndia:

All right! Si això és pau, ni mai que torni la guerra.

S'ha descobert que en moltes cases de begudes de Barcelona serveixen garrofes en comptes de cafè.

Això és tractar-nos de cavall i de burro.

Que no's queixin les autoritats si després el poble tira còsses.

En els terrenys de l'Exposició volen plantar-hi ara arbres fruiters.

Una ampliació de l'idea.

No creuen que resultaria interessantíssim reproduir els arbres de la història?

La pomera de Adam i Eva,
Les oliveres de Jetsemaní,
La figuera de Judes,
El garrofer d'En Martínez Campos,
I un olm que fés peres com el cap d'En Pich...
Oi que faria bonic?...

Ja sap el senyor Martínez Anido que els barcelonins estem més malament que mai en això del ram de les subsistències?

Ignora potser que les patates—el requisit del pobre—són caríssimes, però, en canvi, no's poden menjar de tan dolentes, dignes de llençar-se al *muladar*?

Es que *Su Excelencia* no en menja de patates?...

Es que el seu paladar no admet altre tubercul que la trufa?

Miri que haurem de tocar el darrer avís, com als Toros.

Pensi que, si no s'adoba això de les patates, ens venjarem a cops de tomàtec

RESPOSTES PAGADES

Ll. M.: Rebut, i tantes gràcies. Entra en cartera esperant l'hora propícia — Aguileta: Lo mateix li dic, sense poder assegurar-li res del com ni quan.— Insurrecte: Ho sento, però no serveix.—El nano: Els romanticismes cursis ja no plauen a ningú.—Pepe Lunar: Amb uns quants versos d'aquests dedicats als moros, la toma de Alhucemas és segura.—Josep Cervelló: Que *ella* l'estima?... Conformes!... Però no hi ha dret a participar-ho als llegidors en uns versos tan dolents — Dedé: S'estima el bon intent, però no'ns té utilitat.—Joaquim Burgos: No's mereix'aqueix benèit tanta importància, cregui'ns.—Francesc Salvanés: Cosa rara, eh!.. De quatre cosetes que m'envia, no me n'agrada cap.

- Què ho fa que sempre em surten bé, ara, els solitaris?

- Es la bona llum de la LAMPARA "Z", no ho dubti.

Antoni López, llibreter, Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFONO A. 1415

OBRA NUEVA

OBRA NUEVA

PEDRO MATA

EL HOMBRE DE LA ROSA BLANCA

Historia triste de una niña BIEN

(NOVELA)

UN TOMO

PESETAS 5

NOVEDAD

NOVEDAD

BLASCO IBAÑEZ

El paraíso de las mujeres

(NOVELA)

UN TOMO

PESETAS 5

FRANCISCO CAMBA

La revolucion de Laiño

NOVELA

Un tomo

Pesetas 5

LUIS ANTÓN DE OLMET

El marqués de la quimera

NOVELA

Un tomo

Pesetas 5

EDICIÓN OFICIAL

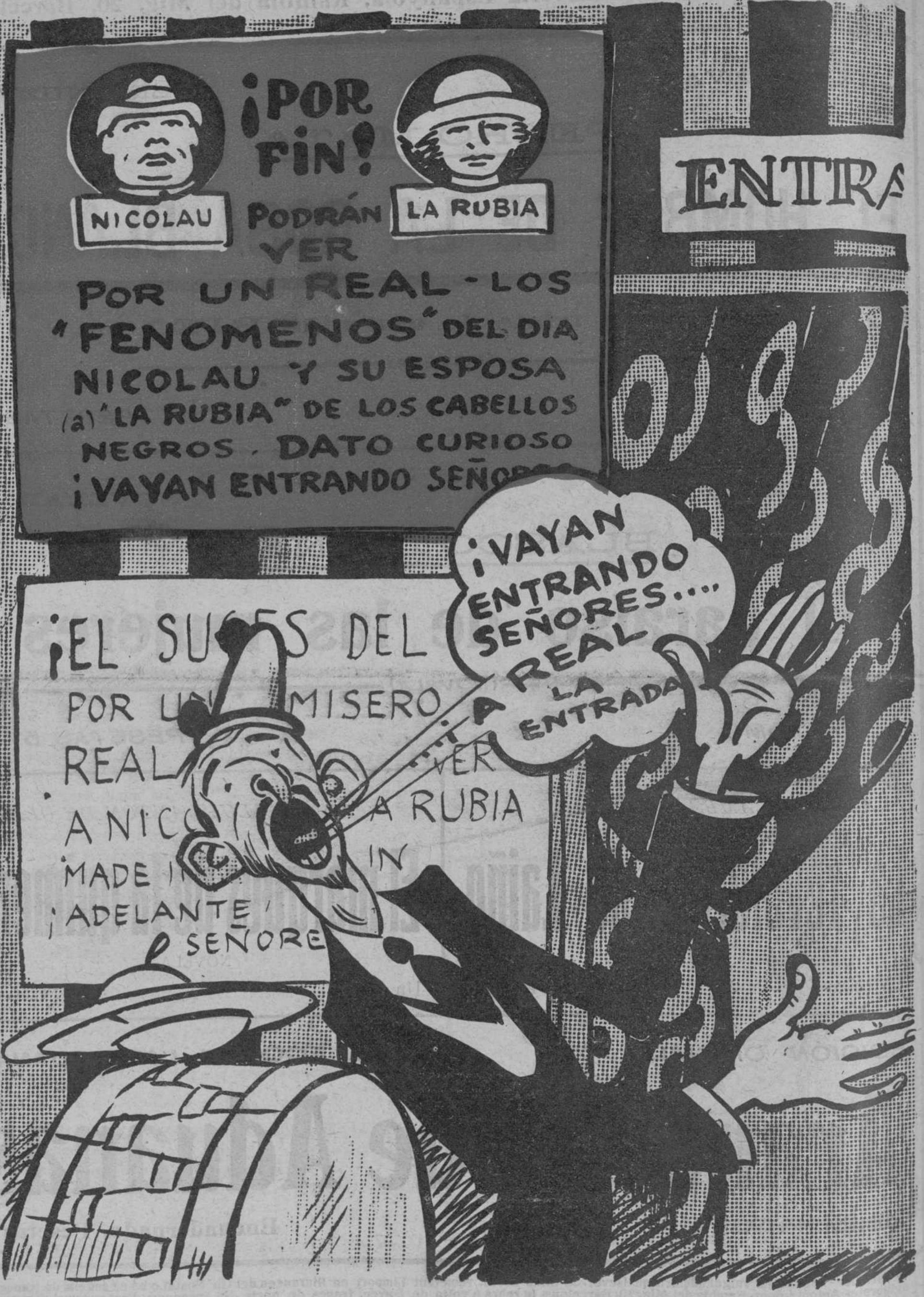
EL ECO DE LAS ADUANAS

Aranceles de Aduanas

Rústica: Pesetas 4

Encuadernado. Pesetas 5

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

IDEA QUE BRINDEM AN EN CAMBÓ

Un sistema per a ingressar moneda a l'Erari Nacional